

ה'תשפ"ג, יאר ה'תשפ"ג, יאר ה'תשפ"ג

תפילה

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

גיליון
נב
תשפ"ג

פרשת שמות

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עד לב השמים לה'
יתברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לבב חכמה

מושגים בחסידות

תיקון המשפט - תיקון העיניים

ה'משפט' בסוד העיניים / שוחד קלקול
הראות / העננים דמכסיין על עינין / "עין בעין יראו"

כבר נתבאר שעל ידי דרגת יעקב שהוא בסוד המשפט שהוא עמודא דאמצעיאתא, סוד מידת התפארת הכלולה מחסד וגבורה, על ידי זוכה השומר הברית לתיקון הדעת איך ללחום בחרב התפילה מלחמות תפילותיו, ולכבוש ולנצח את כל הקליפות [ולכן יעקב שהיה כלול מאברהם (סוד) ומיצחק (גבורה) מידתו תפארת - משפט, וממנו ובאמצעותו זכה יוסף (שמירת הברית) למתנת הבכורה (התפילה)].

והנה המשפט הוא בסוד העיניים, בבחינת "עין משפט" ופשוטם של דברים הוא: כח השפיטה נובעת מכח הראיה וההסתכלות הנכונה. והשופט בהסתכלותו הנכונה והבלתי מקולקלת בנגיעות אישיות וכדו', יודע להוציא המשפט והצדק לאור. ומאידך, כשלווק שוחד, "השוחד מעורר עיני חכמים", ומאבד את כושר ראייתו הרוחנית, גם אם הוא בר דעת וכביכול משועבד להאמת, שכן הוא רואה בעיניו מציאות אחרת, והוא עיוור מלאות ולהסתכל בהמציאות האמיתית והנכונה. זהו איפוא הקשר בין 'עיניים' ל'משפט'.

ובכן, כל זמן היותנו בגלות, יש לנו "קלקול הראות" ואין אנו יכולים לראות באור ה', שכן ישנם "עננים דמכסיין על עינין" - העננים הללו הם המחשבות זרות הנובעות מהקליפות עשוי וישמעאל שמקלקלות ומפריעות את התפילה, (וכמו ש'נבאמרים הקודמים).

ולכן כדי לכוון את התפילה, צריך לבסס את מידת המשפט - העיניים - ולקבל כח ראייה זכה וברה; כח ראייה כזאת המסוגלת לראות רחוק ועמוק מאד, דהיינו כח הראיה של לעתיד שאזי "יתעבר העננין דמכסיין על עינא", כשיזדככו השמים ונוכל להסתכל כביכול אל השי"ת, "כי עין בעין יראו בשוה ה' ציון". ובכח הזה נוכל להתפלל כראוי גם עכשיו בהיותנו בגלות, ובזה נוכל לנצח ולכבוש את כל המפריעים.

"ועיקר של המחשבות זרות הם על ידי קלקול המשפט, כי משפט הוא בחינת עינין.. ועל ידי קלקול משפט בא קלקול לעינין, כמו שכתוב 'כי השוחד יעור עיני חכמים', זה בחינת מחשבות זרות שבתפילה, שהם עננין דמכסיין על עינין... ולעתיד שיתוקן בחינת משפט... אזי יתעבר עננין דמכסיין על עינא, כמו שכתוב כי עין בעין יראו בשוה ה' ציון" (ליקוטי מוה"ר"ן, ב.)

ותחיין את הילדים! כל הרצפה להינצל מטומאת מצרים, ערוות הארץ, צריך להחיות את עצמו בשמחה של מצוה

ר' מנחם: אז מהיכן מתחילים? הרי כל זמן שאין לי קדושה אין לי שמחה, וכל זמן שאין לי שמחה אין לי קדושה?
רבי שמחה: רבי נתן שואל כבר שאלה זו, ושופך את לבו לפני השם יתברך: "כל אחד נתלה בחברו, ואיני יודע מהיכן ההתחלה. כי אני רחוק משמחה מחמת שפגמתי הרבה בברית קודש, וכן להיפך קשה וכבד עלי לשוב על פגם הברית ולזכות לתקן הברית מחמת שאני רחוק משמחה, כי עיקר שמירת הברית על ידי שמחה כמבואר בדברי חכמינו ז"ל בכמה מקומות. ועתה מאין יבוא עזרי, מאין תבוא תשועתי, מאין אבקש עזר ותרופה לחולה מדוכא כמוני" (ליקוטי תפילות, קכב).
ר' מנחם: אז מה באמת הפתרון?
רבי שמחה: הפתרון הוא, להתחיל לשמוח גם כשעדיין לא שמחים!

גם אם עדיין אין השמחה מציפה את לבנו, אנחנו חייבים להכריח את עצמנו להעלות חוכא על שפתינו, ולהכניס מחשבות של שמחה במוחנו ולבנו. וכך נזכה לשמירת הברית.
תזכור היטב ר' מנחם: כל הקשיים שיש לנו כיום להישמר מכל פגעי הרחוב המזוהם, הוא מפני שאנחנו לא מספיק שמחים ומחייכים עם ה'ותיקין' שלנו, עם התפילין שלנו, עם המקוה, עם הפאות והזקן, ועם כל נקודה טובה.

כשיתחילו הבורחים והאברכים המתוקים להשקיף קצת יותר בעבודת השמחה - הכל ייראה אחרת. לא רק שהם לא יימשכו כל כך אחר התאוות, אלא אף גם יזכו לשמירה עליונה וכדברי רבינו: "כשתזכה לשמחה, אזי השם יתברך בעצמו ישמור לך את הברית, והיינו שיהיה בעורך לשמור את הברית קודש... כי על ידי שמחה זוכין שהשם יתברך בעצמו יעזר לו לשמור את הברית קודש" (ליקוטי מוה"ר"ן, קסט).

עלינו להפסיק לשמוע אל פרעה שאומר "כל הבן היילוד היאורה תשליכוהו" - שמשליך כל פירור של שמחה (שהוא בחינת יבן כמו שכתוב יבן חכם ישמח אב) אל תוך היאור. ולהיצמד לדבריהם של המיילדות העבריות שפרה ופועה, אשר לא שמעו אל פרעה "ותחיין את הילדים".

"המיילדות הם בחינת צדיקי הדור, שהם עשוי בהיפך מדעת הסטרא אחרא שהיא בחינת פרעה ומצרים שכל עסקיהם להגביר העצבות... שלא די שאינם משליכין את האדם בדבריהם, כרצון הסטרא אחרא ח"ו, אף גם 'ותחיין את הילדים', שהם מחיין את הילדים שהם תלמידיהם הנלוים אליהם, שמחיין אותם בדבריהם האמתיים ומשיבין את נפשם בשבעה משיבין טעם ומשמחים אותם בכוחם ובדרכי עצותיהם העמוקות" (ליקוטי הלכות, הוראה ה. נח. עיי"ש עוד ביאור הנפלא).

רבי שמחה: גוט מארגן ר' מנחם! אני רואה שהתפללת היום שחרית כוותיקין.
ר' מנחם: כן, ברוך ה', זכיתי.
רבי שמחה: נו, אז היכן ה"חוכא" שלך? אוואו איז דיין שמייכל?
ר' מנחם: על איזה "חוכא" אתה מדבר?
רבי שמחה: על ה"חוכא דלא פסיק מפומיה" של רב ברונא "כוליה יומא". כפי שמספרת הגמרא בברכות (דף ט"ז ע"ב) שרבי אילעא השתבח בפני עולא שיש לו אח בשם רב ברונא שהוא "אדם גדול ושח במצוות", וסיפר לו "זימנא חודא סמן גאולה לתפלה ולא פסיק חוכא מפומיה כוליה יומא!", ופירשו שם התוס' (ד"ה כל הסימן) שהכוונה שהתפלל תפילת שחרית כוותיקין, וזה מה שגרם לו שמחה כזו, שלא פסק החיך להכניס שמחה בלבנו וחוכא על שפתינו...
ר' מנחם: נו, הלוואי שאזכה גם אני לשמוח.

רבי שמחה: לא מדובר רקן על 'זכיה', אלא על 'עבודה'; עלינו לעבוד ולהתייגע שלא תפסוק חוכא מפינו. וגם אם מצד טבענו אין אנו נמשכים לשמחה, ואין אנו מתפעלים ממה שהתפללנו כוותיקין, ומשאר המצוות ומעשים טובים שאנו עושים - עלינו להתגבר בכל עוז ותעצמות להכניס שמחה בלבנו וחוכא על שפתינו...
וכפי שמאריך האריז"ל בהקדמה לשער המצוות, על חובת השמחה, וכותב בתוך דבריו: "דע כי העושה מצוה, אין מספיק לו במה שיעשה אותם... אבל השורש שהכל נשען עליו הוא, שבעשיית המצוה... יחשוב בשכלו כאילו בעשותו אותה המצוה ריוח אלף אלפים דינרי זהב, ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ מלב ומנפש, ובחשק גדול, כאילו ממש בפועל נותנים לו אלף אלפים דינרי זהב אם יעשה אותה מצוה. וזה סוד הפסוק תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וטוב לבב, וזה סוד רב ברונא דחד יומא סמן גאולה לתפילה ולא פסק חוכא מפומיה כל ההוא יומא!... וענין זה נהג בקיום כל המצוות כולם" (שער המצוות להאריז"ל, הקדמה).

אגב; האריז"ל כותב שם דבר מבהיל על מי שיתמיד בעבודה קדושה זו של שמחת המצוות, וזה לשונו: "וכפי גדול שמחתו באמת ובטוב לבב הפנימי, כך יזכה לקבל אור עליון. ואם יתמיד בזה, אין ספק שישנה עליו רוח הקודש!" (שם).
ר' מנחם: דברים נפלאים מאד! צריך אכן להתעורר ולהתחדש בעבודה זו של שמחת המצוות.
רבי שמחה: בפרט עכשיו בשובבי"ם!
ר' מנחם: מה זה קשור לשובבי"ם?

רבי שמחה: כי מי שרוצה להיות שמור ומוצל מאש התאוות, ולהיות קדוש בקדושת הברית, צריך להיות שמח!
"כי עיקר פגם הברית הוא על ידי עצבות כידוע, כי פגם הברית בא על ידי הקליפה הידועה שנקראת 'לילית' על שם שמייללת תמיד שזוהו בחינת עצבות, ועל כן עיקר שמירת הברית זוכין על ידי שמחה" (ליקוטי מוה"ר"ן, קסט).
ר' מנחם: אבל תמיד ידעתי, שאדברא, כל זמן שאין זוכים לקדושת הברית קשה מאד לזכות לשמחה.
רבי שמחה: גם זה אמת.

שימו לב! כשהאדם זוכה לשמחה אזי השם יתברך בעצמו שומר ומציל אותו מפגם הברית! (שיחות הר"ן)

קריאת שמע שעל המטה

א. כדי שהשינה תפעל את פעולתה הנכונה, והנשמה תגיע בעת השינה למקומה הנכון, יש לקרוא לפני השינה "קריאת שמע שעל המיטה".
ובס"ד החל מהשבוע הבא, נבאר סוד קריאת שמע שעל המטה, כפי שמתבאר מתוך דברי רבינו ומוהרנ"ת. אך עתה נבאר ראשית כל, כלליות ענין מעלת קריאת שמע שעל המטה.

בכוונה גדולה:

- ב. 'קריאת שמע שעל המטה' עבודה גדולה היא, ויש להשקיע בה כח וכונה. וכפי שמבקש מוהרנ"ת כמה פעמים בליקוטי תפילות: "ותכני לקרות קריאת שמע שעל המטה בקדושה גדולה ונוראה, ובמסירת נפש על קידוש השם באמת" (ליקוטי תפילות, תפילה לה). "ואזכה לקרות קריאת שמע שעל המטה בקדושה גדולה ובמסירת נפש ובכונת הלב באמת כראוי" (ליקוטי תפילות, תפילה יט).
- ג. ואכן, רבים מאנ"ש היו אומרים אותה כשהם מלובשים במלבוש עליון, וחגורים באבנט, והיתה אורכת אצלם זמן רב (שיש"ק ו, תקלז).
- ד. ורבים מאנ"ש היו אומרים קריאת שמע שעל המטה כנוסח הארז"ל, אשר כידוע יש תיקון גדול באמירתו (שיש"ק ד, קסא).

לא ישכב עד יאכל טרף:

- ה. קריאת שמע שעל המטה יש בה כח עצום, להרוג את המזיקין והמשחיתים וכל הסטרין אחרנין. וכלשונו של מוהרנ"ת בתפילתו: "שאזכה להרוג כל המחבלין ומזיקין וכל הסטרין אחרנין על ידי קריאת שמע שעל המטה" (ליקוטי תפילות, תפילה יט).
- ו. וכל המזיקים שנבראו על ידי הפגמים במשך היום, יכולים להמיתם ע"י

דבר יום ביומו, וכמספר הימים שחטא כך צריך ימים אחרים כנגדם לתקן עוון זה ויש בענין הזה כמה פרטים ואין אנו עתה בביאורן. ונמצא כי עיקר התיקון הוא שיכוין להמית ע"י הק"ש של מטתו אותם הגופים של המזיקים" (שער הכוונות, דרושי הלילה, דרוש ז).

הכח לקום בחצות הלילה:

- ח. סוד גדול מגלה לנו מוהרנ"ת, שקריאת שמע שעל המטה בכוונה מסוגלת לתת כח רוחני לאדם לקום בחצות הלילה.
- ט. הן מפני ש"קריאת שמע שעל המטה" היא סוד "תפילה בבחינת דין" (אשר סודה ועניינה מבואר בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ח') אשר גם הכח לקום בחצות הלילה. "ועל כן עיקר תיקון השינה, הוא על ידי קריאת שמע שעל המיטה, שצריכין לקרותה בכוונה גדולה, כמו שכתוב בכוונות האר"י ז"ל. כי קריאת שמע שעל המיטה הוא בחינת 'תפילה בבחינת דין', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה 'כל הקורא קריאת שמע על מיטתו כאילו אוחז חרב פיפיות בידו'. ועל ידי זה יוכל להתגבר לקום בחצות!" (ליקוטי הלכות, השכמת הבוקר ה, ב).

והן מפני ש"קריאת שמע שעל המטה" הוא סוד גילוי הדעת שבתוך ההסתרה (אשר עניינה מבואר בליקוטי מוהר"ן תורה נ"ו) וזהו גם סוד קיימת חצות. "וזה בחינת קריאת שמע שעל המיטה שקורין לפני השינה, שהוא בחינת הכנה לחצות, כמובן בספרים. היינו שכדי לזכות להתעורר בחצות, לגלות ההסתרה לדעת, כדי לשמוע קול הכרוז כנ"ל, לזה צריכין לקרות את חי החיים להמשיך ממנו דעת, שהוא החיות ... ועל כן על ידי קריאת שמע שעל המיטה שקודם השינה ממשיכין בחינת חיות, בחינת דעת, שעל ידי זה יכולין לגלות ההסתרה כנ"ל, שעל ידי זה זוכין לחצות" (ליקוטי הלכות, ראש חודש ג, ה).

נהמת לב

קריאת שמע שעל המטה בכוונה גדולה

וְאִזְכָּה לְקִרְוֹת קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל הַמֵּטָה בְּקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה וּבְמִסִּירַת נַפְשׁוֹ וּבְכֻוֹנַת הַלֵּב בְּאַמַּת בְּרָאוּי, בְּאַפְן
שְׁאִזְכָּה לְחַרְגׁ כָּל הַמַּחְבְּלִים וּמְזִיקִין וְכָל הַסְטְרִין אַחֲרֵינִין
עַל יְדֵי קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל הַמֵּטָה. וְאִזְכָּה שֶׁתְּכַלֵּל נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ
וְנִשְׁמָתוֹ בְּתוֹךְ כָּל־לַיְלוֹת נַפְשׁוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּבְתוֹכָם תַּעֲלֶה נַפְשׁוֹ עִמָּהֶם אֲלֵיךְ בְּשַׁעַת שְׁנֵיתִי. וְתִהְיֶה נַפְשׁוֹ
פְּקוּדָה וּמְסוּרָה בְּיַדְךָ לְבַד. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "בְּיַדְךָ אֶפְקֹד
רוּחִי, פְּדִיתָה אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת."

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע
ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעבוד ע"י הר"ר דוד דגן

שב העולם

המליץ המדבר תנחומין

זמן קצר אחרי פטירת הילד הקדוש, היו מוהרנ"ת ורבי נפתלי אצל רבינו. "וסיפר עמנו" כותב מוהרנ"ת, "מעניין גדול צערו וייסוריו הגדולים והעצומים ... ובתוך דבריו ענה ואמר: 'מה אתם יודעים מה גדול ועצום השבר הזה שהיה בעולם; עניין הסתלקות הילד הנ"ל - כל לבבי נשבר וניתק ממקומו! ... והתחילו הדמעות הקדושים לירד על לחייו, ותיכף ומיד ברחנו מלפניו מעוצם הבושה שנפל עליו על שראינו בכייתו בפנינו, ונדמה לנו כאילו נהפך כל העולם ונחרב". וסיפר ר' אליהו חיים רוזין בשם רבי אברהם ב"ר נחמן, שכשבכה רבינו אז, ירדו מעיניו כמו שני צינורות של מים!

למחרת אזרו מוהרנ"ת ורבי נפתלי עוז ונכנסו שוב לרבינו, בבואם אמר להם: "מדוע ברחתם? אם הייתם נשארים - הייתי מספר לכם דבר יפה מאוד!" באותו מעמד אמר להם תורה נפלאה על 'בעל השדה', בה מתגלית מעט ממסירות נפשו העצומה והייסורים שנטל על עצמו עבור תיקון כל נשמות ישראל עד הקץ האחרון.

ידע מיד שישתלק וכו'... שנסתלק מקודם לזה בשנת תקס"ו בקיץ התינוק הקדוש יקור ר' שלמה אפרים ז"ל ג"כ מחולי ההוסט רח"ל (תשס"ט ע"ד) שהי' הסתלקות התינוק בסיון תקס"ו ואמר מוהרנ"ת ז"ל על הסתלקות שלשונ זה אחר זה, הענין שמובא בהמעשה של הבעל תפלה, במעשה שסיפר הבעל תפלה שהי' מלך ומלכה וכו', ויהי היום והי' רוח סערה גדול בעולם וכו' ובא הרוח סערה הזה לתוך בית המלך, ולא עשה שם שום היזק רק שנכנס הרוח סערה וחטף הילד של הבת מלכה וכו' וכו'. כי בקיץ תקס"ו הי' תוקף המחלוקת של... הידוע ועשה חי [=חידוש] גביית עדות של שקר כנגד רבינו ז"ל עד שהתגברו ע"ז הקטרוגים ונסתלק התינוק הק"ל... ובתוך הרעש רדפה הבת מלכה וכן המלכה וכן המלך עד שנתפזרו כולם וכו' שהוא רומז על הסתלקות אשת רז"ל בקיץ תקס"ז, ואח"כ עשה רבינו ז"ל ההוסט הנ"ל בשנה הזאת שנסתלק ג"כ ע"ז וכו'... ועל עצמו אמר מוהרנ"ת ז"ל שהוא בעצמו בחי' המליץ שעומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה ואח"כ הוא חוזר ומדבר תנחומין לבת המלך ומאלו הדיבורים נעשה הים של יין (כפ"ש וחקך כיון הטוב)

בחודש סיון תקס"ו נסתלק לעולמו בנו של רבינו, התינוק הקדוש שלמה אפרים, שהיה כבן שנה בלבד. פטירתו הכתה את כל אנ"ש בצער עצום. הרב מטשעהרין כותב בספרו 'פרפראות לחכמה' על תורה ז' תנינא: "שמעתי מפיו הקדוש של הרב רבי נתן ז"ל שיחה נפלאה ונוראה בענין זה, באשר שרבינו ז"ל היה משתוקק שישאיר אחריו בן זכר ממלא מקומו, והאריך הרב רבי נתן ז"ל אז בביאור דבר זה קצת על פי מאמריו זה הנ"ל, כי באם היה נשאר מרבינו ז"ל בן שהוא תלמיד אמיתי שיקבל הארת דעתו הקדושה של אביו הקדוש, בוודאי כבר היה העולם בא לתכלית השלימות והתיקון"

בשיחות בכת"י ר' שלמה ווקסלר כתב: "ר' אברהם [ב"ר נחמן] ז"ל סיפר כי מוהרנ"ת ז"ל אמר על מה שנסתלקה הרבנית אשת רבינו ז"ל בערב שבועות שנת תקס"ז, ואח"כ באותו רבינו ז"ל בערב שבועות הג' לנאוורטיטש בא עליו החולאת של ההוסט הקשה (היינו שיעול קשה מאד חז"ל) ואז הזהיר אותנו רבינו ז"ל מאוד להתפלל הרבה עבורו וכו' וכו' ונסתלק אחר ג' שנים מעת הזאת כמובא בחי"מ ותיכף שעשה ההוסט

בעקבותיהם של החסידים כדורות שעברו

צעקתנו יודע תעלומות

עובד ה' גדול היה ר' פינחס מקיבליטש ז"ל, אך כמנהגם והקבלים של חסידי ברסלב, היה גם הוא נזהר לבל ידעו ממנו ומעבודותיו. כל מה שעשה בעבודת ה' עשה בהצנע לכת, ובל שום רעש ופרסום, ובזהירות רבה מאוד שלא ירגישו בו. אבל מן המעט דמעט אשר ידוע אודותיו, אפשר להבין את עבודתו בסתר.

פעם אחת למד ר' פינחס לפני אנשי שלומינו, את התורה 'עתיקא טמיר וסתים', הלוא היא תורה כ"א בליקוטי מוהר"ן, בה מבואר שלפעמים המוחין הם בהעלם ועיבור, ואז יפה צעקה לאדם, וכדי לגלות את המוחין מתעלומתם צריכים לצעוק שבעין קלין, בבחינת צעקתנו יודע תעלומות. וביארה בטוב טעם ודעת, ובלשון לימודים אשר חננו השי"ת, ונתעוררו אנ"ש ואף הוא עממהם בהתעוררות גדולה מאוד, עד אשר היו דברי חכמים בנחת נשמעים ומתקבלים בלב השומעים.

לאחר הלימוד, נעלם כאומנותו במידת הצנע לכת, ולא ידעו היכן הוא. חיפשו וחיפשו אחריו, עד שמצאו אותו בעזרת נשים שבאחת מבתי הכנסת שבעיר, עומד בקרן זווית, ולאחר שנתעורר בעצמו על ידי הלימוד ברבים בגדולת ומעלת וחשיבות הצעקה והזעקה לגלות ולעורר תעלומות המוחין, קיים זה מה שכתוב בזה, וכך ראוהו עומד שם וצועק להשי"ת בקולי קולות, ותעל שוועתו אל האלקים מן העבודה, בהיותו בטוח כי אין איש רואהו.

כך גם בשאר עבודותיו, היה מעדיף לילך בדרך יחיד, מאשר ידעו בו אחרים. אמנם, בימי החורף הקרים ביותר, כאשר היה הדבר תלוי במסירות נפש ממש, הוכרח לוותר על מנהגו, ובלית ברירה קרא לתלמידו ר' אהרן קיבליטש'ער, שילוהו אל מוחין לעיר. בהגיעם אל הנהר, אשר בימים אלו היה קפוא לגמרי, תבר גזיזין דברדא, וכאשר הצליח לשבור את הקרח ולפתוח פתח, ירד וטבל במי הנהר הקרים ביותר.

אחר כך עלה ונסתפג, ומיד תפסו ר' אהרן ועטף אותו במעיל פרווה מחמם [פעלין], ומרוב חלישותו ומהיותו קופא מקור, סחב אותו ר' אהרן על גבו, עד בואם אל ביתו. כמה שהיה דבר זה למורת רוחו של ר' פינחס, לקחת עמו את ר' אהרן שיראה את עבודתו הנוראה, ואף גם עוד לשמשו, היה מוכרח לזה שיסייע לו, כי הטבילה באופן כזה היה עלול להגיע למצב של סכנת נפשות ממש.

ר' פנחס קיבליטש'ער ז"ל

בהיותו אברך בא לגור ליד חותנו שהיה גר באומאן, שם הכיר את ר' נחמן מטולטשין ור' אברהם בנו שקירבוהו לרבינו ז"ל. עקב ההתנגדות שהייתה על התקרבותו, עבר לגור בקיבליטש, שם היה מלמד וקירב עשרות נערים. המתנגדים רדפו אותו עד חרמה, ואף שכרו אדם שירצחו, אך בגודל תומתו ובטחונו לא שת לבו גם לזאת. לבסוף ישב שם עם תלמידיו על התורה ועל העבודה באין מפריע, נפטר בהיותו כבן מ' שנה בלבד.

מספר: נחמן ג. אלעד

חיים של 'ששון שמחה'...

נהייתי ברסלב'ר חסיד - במילים אלו פנה אלי חבר קרוב. ואני, שהכרתי אותו בתור חסיד ברסלב מזה כמה דורות, לא הבנתי מדוע הוא מתלוצץ. 'מה כוונתך?!' שאלתי אותו. והוא השיב לי במילים הבאות:

כמו הרבה יהודים טובים, אני סובל מ'מצבי רוח משתנים'. לפעמים, אני נמצא בשיא השמחה, ואז אני יכול להיזכר במשהו עצוב ולפתע ליבי נשבר לחתיכות. זה מאוד כואב ומאד קשה, ובכוח העצות של הרבי אפשר להתמודד עם הכל, שהרי הרבי מבאר את השורש של כל הכאבים ואת התרופות המתאימות.

לפני שבוע בערך, הייתי בשיאו של עוד 'משבר' קשה. כל החיזוקים המוכרים והידועים ששיננתי כל כך הרבה, כמו נעלמו ממני, והסתובבתי כאוב מאד על כך שאני רחוק מה', ועל כל המעברים והקשיים שלי.

בהשגחה פרטית מופלאה, החלטתי משום מה לפתוח לתומי את הספר 'כוכבי אור' בחלק 'ששון ושמחה'. החידוש העצום שהיה בכך היא העובדה שבדרך כלל כשמגיעה לי 'התקפת מצב רוח', אני לא מסוגל לפתוח שום ספר ולשמעו שום דבר תורה כמעט. אבל הפעם הרגשתי משיכה בלתי מוסברת לספר, שכבר הכרתי קצת מהעבר והוא אף פעם לא עניין אותי יותר מדי.

התיישבתי בהיכל בית כנסת ריק, שנמצא ליד ביתי, והתחלתי לקרוא את התפילות. המילים היו מעניינים מאד, וכשהתבוננתי בהם עוד ועוד ראיתי שהם ממש עונים לכאבים שלי ומשיבים את נפשי.

למי שלא מכיר, חלק 'ששון ושמחה', הוא ליקוט של כעשר תפילות מיוחדות, אותם חיבר הצדיק הקדוש ר' אברהם ברי"ע ע"ה, בהם הוא מבקש לזכות למידת השמחה. כשבתוך דבריו הוא מגלה עומקים נפלאים בענין השמחה, וכעדותו בתחילת דבריו: "בהתיבות האלה לבד נתמצמו (למי שזוכה) השכל העליון של השמחה, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב".

לב הפרשה

ואלה שמות בני ישראל הפאים מצרימה (א.א.)

שובו בנים שובב"ם; זה עתה נכנסו לימים מסוגלים לתשובה ותיקון, ו"מ שרוצה לזכות לתשובה" - מגלה רבינו בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סימן ע"ג) עצתו היא - "יהיה רגיל באמירת תהילים". שכן, אמירת תהילים מביאה לידי תשובה, כל אחד לפי עניינו ומדרגתו.

ומפרט: ישנם אנשים אשר אין להם כלל התעוררות לתשובה, ואמירת תהילים מסוגלת לעוררם לתשובה. יש כאלה שיש להם התעוררות לתשובה, אך אינם יודעים את הדרך והפתח השייך להם, ואמירת תהילים מסוגלת להורות להם הדרך. ויש אשר יודעים את הדרך והפתח השייך להם, אך השער סגור בפניהם, וגם להם מסוגלת אמירת תהילים לפתוח להם את שער התשובה.

ומרמז זאת בפסוק "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו", שהוא סופי תיבות אותיות תהילים ואותיות תשובה, כי על ידי תהילים זוכין לתשובה. "זה שאנו רואים שבימי תשובה כלישראל עוסקים באמירת תהילים, ועל כן הוא דבר גדול מאוד לעסוק תמיד באמירת תהילים, כי תהילים הוא התעוררות גדול מאוד לה' יתברך, אשרי שיאחז בו".

כך מסופר גם על מוהר"ת ז"ל, שבימי השובב"ם היה מוסיף לומר פרקי תהילים, בנוסף לשיעורו הקבוע לאמירת תהילים דבר יום ביומו.

המשכתי לתפילה הבאה, וגם שם שקראתי על מעלתה של השמחה ועל תענוגי הנצח אליהם נזכה לעתיד, התרוממתי עוד טפח מעל לקרקע הדיכאון והדכדוך, וחיות חדשה החלה לזרום בקרבי.

כל הדיבורים שקראתי נכנסו לי אל תוך המוח, שם הם הפכו למעין 'פאזל' גדול שמרכיב תמונה ברורה אחת; פתאום נהיה לי מקום בלב לכאבים הגדולים על הריחוק שלי מה', ובצד אחר של הלב התפנה מקום נפרד לשמחה האינסופית על הטוב שאני זוכה לחטוף.

לגמתי בשקיקה עוד שורה ועוד אחת, וכשסיימתי, פשוט ביקשתי מה' שאזכה שהדברים ייחרטו בליבי ולא אשכח אותם לעולם.

'אני מרגיש מאז שיש לי רבי חדש' - מסיים אותו חבר. מתנוצצת לי בלב כזו הרגשה בגדלות הרבי ובעוצם רפואותיו הנוראיות והקדושות, שפשוט לא נותר לי כלום אלא לרקוד משמחה ולשתף את הטוב הזה עם עוד יהודים.

כשהוא סיפר לי את הסיפור נזכרתי בחסיד הקדוש ר' שמואל שפירא, שהיה אומר שבדבריו של ר' אברהם הוא מרגיש לפעמים הרגשה של 'ביטול הבחירה' ממש. וגם אני שחפצתי לטעום את האור החלטתי לצאת ולטעום מהמעין המרפא הזה.

לסיום, אביא קטע קטן מדבריו, שבוודאי ילווה אתכם למשך זמן רב:

"ריבון כל העולמים ... אתה הוא עצם הטוב דטוב, והעונג דעונג, והשמחה דשמחה עד בלתי תכלית, ואין סוף וגבול לאהבת וחמדת שמך וכבודך, באהבה דאהבה וחמדה דחמדה וכו' ... אתה הוא אהבת נעימת חיותי איך שעובר עלי בגוף ונפש, כי אני מאמין באמונה שלימה שכל מיני יסורים וכל מיני עניות וכל מיני מחלה וכל מיני מאובים וכל מיני עונשים שעושים הזה ושבועלם הבא, כולם כולם כאפס ואין ממש הם נחשבים נגד התענוג הנפלא של הדבקות באלקותך, ובהנעימות דנעימות של תורתך ודברי צדיקיך שיזכה כל אחד". אמן.

הרחבת גבולי הקדושה

במוסדות ברסלב בבי"ש נערך מעמד מרגש בו נחנך אגף חדש לת"ת, וכן 'חדר אוכל' גדול ומרווח לרווחת תלמידי הישי"ק הממיתים עצמם באוהלה של תורה.

המעמד התקיים בראשות הרה"ח רבי משה קרמר שליט"א נשיא המוסדות, בהשתתפות כלל תלמידי הת"ת והישי"ק.

דברי תורה חביבים עליכם!

בישיבת ברסלב בברכפלד נערך מעמד סיום על מסכת גיטין שנלמד בעמל רב במשך השנה החולפת, לאחר שכלל תלמידי הישיבה עמדו בכור המבחן בידיעה מופלאה וברורה, כשחלקם נבחנו על המסכת ארבעה פעמים.

הסיום נערך ביום היארצייט של הרה"ח רבי שמעון ברגשטיין זצ"ל, מייסד ישיבת ברסלב בני ברק שהישיבה בברכפלד הינה סניף ממנה, ונשמעו דברים מפי בנו הרה"ח ר' נחמן ברגשטיין שליט"א ורמ"י הישיבה.

כה תאמר לבית יעקב

בקהילת 'קרן אור' התקיים כינוס מיוחד לנשות לקהילה במושב 'יסודות' להתחזק ולהתרומם לנוכח אתגרי התקופה והזמן.

במהלך הכינוס שנערך בסימן 'תקוותי', התקיימו תוכניות רבות ומגוונות, בכדי לקבל את החוסן הנכון לעמוד בכל נסיונות הדור במשנתנו של רבינו הקדוש זיע"א.

מהנעשה והנשמע

בית מדרשינו רמה ד'3 בי"ש: במהלך הרוחות העזות שנשבו בשבועות האחרונות, נהרס כליכ האוהל שמשמש כבית הכנסת הזמני עד לבניין קבע, ונגרם נזק עצום להנהלת בית הכנסת. לטרומות: 0533157410

ת"ת ברסלב 'צאן הנחל' בי"ש: נערך מעמד קביעת מזחזה' לקראת החדש שנוסף לת"ת, בהשתתפות הרה"ח רבי נתן ליברמנט שליט"א. בחורים.

השבת נועם הנשמות: בארה"ב התקיימה 'שבת התאחדות' היסטורית לככל בחורי אג"ש מרחבי אמריקה, יחד עם הר"ר יעקב נתן אגשין שליט"א, בהשתתפות מאות בחורים.

מה הקשר בין התבודדות ל"תיקוני שובבים"?

מה עוד יש לנו לעשות משום תיקון הברית חוץ מאמירת התיקון הכללי? מה זה בכלל תיקון הברית? והאם כברסלב עושים עסק מיוחד משובבי"ם?

שאלה: בימים קדושים אלה - ימי השובבי"ם - שגילה לנו האריז"ל שימים אלו מסוגלים לתיקון הפגמים, רצייתי לדעת, מה עוד יש לנו לעשות לפי דעת רביה"ק חוץ מאמירת ה'תיקון הכללי' כדי לתקן הפגמים? ובכלל, האם עשו כברסלב עסק מיוחד מימי השובבי"ם?

ומכאן, לשאלתך הראשונה: מה עוד יש לנו לעשות לעובדא ולמעשה לתיקון הברית?

הנה, כמו שהבאנו מליקוטי הלכות, עיקר ענינה של פגם הברית הוא פגם הדעת. והיינו שכל זמן שאדם אינו מתוקן בדעתו, אין הדעת שלו מיושב ומתוקן ואינו זוכה להכיר בהכרה ברורה (המחוברת לחיים ולא ביידיעה מופשטת שקיימת רק בזמן המחשבה שאינה חודרת לתוך תוכה של החיים), מה תכליתו בעולם ומה יש לו לחפש כאן, ואיזה דברים הם באמת טובים ומאיך איזה דברים הם מר ממות, מה יישאר לו מכל עמלו עלי חדל, איזה דברים יקח עמו לנצח נצחים, ומאיך איזה דברים יגרמו לו שיצטרך להתנקות ולהזדכך מהם בכל מיני עונשים וגיהנם כדי להפרידם מנפשו. וממילא פשוט שתיקון הברית הוא ענין כללי מאד שמקיף את כלל העבודות ה', ואם כן פשוט ומוכן מדוע בדרכו של רביה"ק כל השנה זה שובבי"ם. אלא שכמוכן שמצד הזמן [והקריאה שמעוררת אותה] מסוגל ביותר להתחדש בזה עתה ביתר שאת ויתר עז.

ומתנה גדולה קיבלנו מרביה"ק - מתנת ההתבודדות. שאז יש לנו את הזמן ליישב את הדעת, ולחשוב ולדבר, ולהתפלל ולשפוך שיח על זה עם השי"ת; מה באמת טוב לי ומה נדמה שזה טוב לי אבל באמת זה בשבילי רעל. ואז גם הזמן לקלוט ולהפנים ולהכיר בהכרה ברורה מי באמת נאמן ומסור ודואג לטובתנו האמיתית ונצחית, ומאיך מי מעמיד לנו פנים כאילו הוא ממש דואג ונלחם בעבורנו, ומאחורי הגב שלנו הוא צוחק עלינו ותופר לנו תיקים כבדים ואינו נח ושקט עד שרואה את האדם מתגלגל ומתרסק לתהום נשיה רח"ל, ואז הוא שש ושמח על קרבנו ומלקק את דמו. והנה, גם מי ששקוע בתאוותיו עד צוואר וקשה לו לזוז זיז כלשהוא ולוותר מתאוותיו הגופניות - גם הוא, ואדרבה דווקא הוא. הזמן היקר של התבודדות הוא ממש אויר לנשימה עבורו. לדעת ולהכיר בהאויב האכזרי המושבע שלו, שעומד עליו לשוחטו בוקר ערב וצהריים ורוחץ בדמו, ומתוך כך יתחיל לרחם על עצמו ולזעוק להשי"ת ולהתאנח אליו ית', עד שישלח לו את נשמת משה ויבשר לו הבשורה הטובה ש"פקוד יפקוד אלקים אתכם", ויש דרך לצאת מכל הזוהמה הזאת. ואכן כאמור, בעצם ההכרה הזאת הוא מתקן את הברית.

תשובה: נקדים לענות על שאלתך השניה, ומשם נבוא בע"ה לשאלתך הראשונה.

ענין שובבי"ם אינו נזכר כלל בספרי רביה"ק (רק מרומז בתורה ע"ג תנינא שמגלה גודל מעלת אמירת תהלים שמסוגלת לעורר את האדם בתשובה וגם פותחת לו שערי התשובה המיוחדים לו, ושזה ס"ת ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעו"ש).

אולם, בליקוטי הלכות, נזכר ענין שובבי"ם פעם אחת, בהלכות גילוח (הלכה ד' אות ח') וזלה"ק: "זוה בחינת שובבי"ם שבהם נוהגים הכשרים להתענות ולצעוק לה' יתברך בתפילות וסליחות, כי באלו הימים קורין בתורה בענין גלות מצרים וגאולתם שהיה על ידי צעקה, וכמו כן צריכין עתה בגלות זוה. וזהו 'שובו בנים שובבים', שיעיקר כל הצרות והגלויות רח"ל הם על ידי חסרון הדעת, שזהו בחינת שובבים, שכל אחד הולך בעולם כמו משוגע ושובב ממש, כמו שנאמר 'יילך שובב בדרך לבו'. וכשיבין האדם בעצמו כל זאת איך הוא שובב ומשוגע ממש, כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתכל על תכליתו הנצחי, בודאי יחוס על עצמו ויצעק קריאה לה' יתברך. ועל ידי זה יזכה, לפי בחינתו, להוליד המוחין והדעת, שעל ידי זה עיקר הגאולה בכלל ובפרט, בכל אדם ובכל זמן", עכלה"ק.

ואכן, אצל חסיד ברסלב האמונים ומחונכים בדרכו של רביה"ק - כל השנה כולה הוא 'שובבי"ם'... כלומר: אף שבוודאי יש את הסגולה המיוחדת מצד הזמן, והקריאה מעוררת את האור של הזמן המיוחד הזה כידוע, אעפ"כ "העסק" המיוחד לעשות ולפעול בתיקון הברית, אשר אצל בני העולם מתעוררים לזה בזמן הזה, הרי שבברסלב עוסקים בזה כל השנה. שכן, כל עסקו של רביה"ק הוא להביאנו לידי "תיקון הברית", ונתן לנו על כך עצות ודרכים נפלאים, והתעוררות והתחזקות עצומים, ואף גילה ותיקן לומר את התיקון הכללי, וכן לבוא על ציונו הק' שהבטיח על זה את הבטחתו הנוראה.

ובעצם, כל דעתו של רביה"ק שאנו מקבלים בספרי הק', הוא חלק מתיקון הברית, וכל סודו של הצדיק הוא בסוד הברית, ולכן הצדיקים נקראים ברית וכמבואר הרבה בספרי רביה"ק, ובמיוחד בתורה הנלמדת עכשיו בין אנ"ש - תורה ל"ג.

נקודת הסב

ואמר כי לזכות לשמחה, זה קשה וכבד להאדם לזכות לזה יותר משאר כל העבודות! ענה ואמר: כפי הנראה, שאי אפשר לבוא לשמחה כי אם על ידי עניני שמות, לעשות עצמו בשוטה ולעשות עניני צחוק ושמות וכו', ורק על ידי זה באין לשמחה. בשם האדם זוכה לשמחה, אזי השם יתברך בעצמו שומר אותו ומציל אותו מפגם הברית!

(שיחות הר"ן, ט.)

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והנצחות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'			
מערכת ברסלב			
יינטן, שיעורים, ניונינס, סיטורי התמדות ועוד			
אר"ב	אר"ק	אר"ב	אר"ב
0330.390.0487	02.5.808.321	0330.390.0487	646.585.2985
קול משיב לשואל			
ענגלאנד	אר"ק	אר"ב	אר"ב
0330.350.3064	079.704.0073	718.362.8870	
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111			